

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 144/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 26Cb/97/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a čl. 47 charty postupom mestského súdu v civilnom konaní. Sťažovateľ tiež požaduje finančné zadost'učinenie 6 500 eur.

2. Sťažovateľ sa žalobami z apríla 2021 na Okresnom súde Bratislava III domáhal od žalovaného Automobilové opravovne Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a. s., zaplataenia ceny za vykonané dielo spočívajúce vo vykonaní servisu a opráv vozidiel a hasičskej techniky žalovaného. Zároveň požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku. Tieto žaloby súd podľa § 166 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) spojil na spoločné konanie. Okresný súd uznesením z 28. septembra 2021 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku do výšky 50 %. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú okresný súd zamietol uznesením zo 14. februára 2022. Okresný súd vyzval v marci 2022 sťažovateľa na zaplataenie súdneho poplatku, ktorý sťažovateľ obratom zaplatil. V apríli 2022 okresný súd uznesením uložil žalovanému vyjadriť sa k žalobe, na čo žalovaný reagoval vyjadrením z 18. mája 2022. Po doručení

repliky sťažovateľa a následne vyjadrenia žalovaného okresný súd nariadil pojednávanie na 10. október 2022. Pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené na 16. január 2023 pre účely vypočutia svedkov. Na tomto pojednávaní boli svedkovia vypočutí. V konaní bolo potrebné vypočuť ďalších svedkov, preto bolo pojednávanie odročené na 6. marec 2023, na ktoré boli predvolaní traja svedkovia. Na pojednávaní bol vypočutý jeden svedok. U zvyšných dvoch svedkov bolo zistené, že je potrebné požiadať ministerstvo vnútra o zbavenie ich mlčanlivosti, pretože výsluch sa týkal ich služobného pomeru. Pojednávanie bolo odročené na 24. máj 2023, na ktorom bol vypočutý jeden zo svedkov, pretože druhý bol neprítomný. Pojednávanie bolo odročené na 23. október 2023 a zároveň okresný súd dožiadaním požiadal o vyjadrenie Prezídium Hasičského a záchranného zboru. Žalovaný doručil mestskému súdu, na ktorý od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva, vyjadrenie k vykonanému dokazovaniu.

3. Na pojednávaní 23. októbra 2023 bol svedok vypočutý a pre účely výsluchu ďalšieho svedka bolo pojednávanie odročené na 6. december 2023. Súčasne súd zamietol návrh sťažovateľa na vypočutie ďalších dvoch svedkov. Termín pojednávania súd zmenil na 12. február 2024, kedy súd vypočul predvolaného svedka a nariadil ešte dve pojednávania na 10. apríl 2024 a 24. jún 2024, na ktorom súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol a žalovanému priznal voči sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku podal sťažovateľ 15. augusta 2024 odvolanie, čím mu vznikla poplatková povinnosť 7 573 eur, pričom zaplatenie súdneho poplatku uložil mestský súd sťažovateľovi uznesením zo 16. septembra 2024. Zároveň mestský súd doručil žalovanému odvolanie sťažovateľa a vyzval ho, aby sa k nemu vyjadril. Sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie, o čom rozhodol mestský súd tak, že mu uznesením z 25. októbra 2024 priznal oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie do výšky 50 %. Súd tiež zaslal advokátovi sťažovateľa vyjadrenie žalovaného k odvolaniu s výzvou, aby sa k nemu vyjadril. Vyjadrenie sťažovateľa bolo mestskému súdu doručené 22. novembra 2024. Proti uzneseniu o oslobodení od súdneho poplatku za odvolanie podal sťažovateľ 13. novembra 2024 sťažnosť, o ktorej rozhodol mestský súd uznesením z 25. novembra 2024 tak, že ju zamietol. Dňa 19. decembra 2024 bol sťažovateľovi doručený nový príkaz na úhradu súdneho poplatku za odvolanie, ktorý sťažovateľ neuhradil. V priebehu januára 2025 vykonával mestský súd procesné úkony súvisiace z odvolaním, pričom doručoval žalovanému vyjadrenie sťažovateľa podľa § 374 ods. 2 CSP s lehotou 10 dní na vyjadrenie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ poukazuje na to, že namietané konanie po troch rokoch a deviatich mesiacoch stále nie je právoplatne skončené a nachádza sa na súde prvého stupňa. Postup mestského súdu prehĺbuje stav právnej neistoty sťažovateľa. Uvádza, že je aktívnou stranou sporu, poskytuje potrebnú súčinnosť a má záujem na čo najrýchlejšom ukončení namietaného konania. Poukazuje na to, že predmet sporu patrí do bežnej agendy súdov, pričom sťažovateľ nemá podiel na vzniknutých prieťahoch. Predmet sporu má pre sťažovateľa značný ekonomický, ako aj satisfakčný význam, pretože sa chce domôcť súdnou cestou spravodlivosti. Zdĺhavý a neefektívny spôsob vedenia namietaného konania má negatívny dopad na jeho vieru v súdny systém a spravodlivosť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

6. K tomu treba uviesť, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

7. Rozhodovanie o žalobách o zaplatenie ceny za vykonané dielo patrí k štandardnej agende všeobecného súdnictva. Vec nemožno hodnotiť ako nadmerne právne zložitú. Istú mieru faktickej zložitosti možno vidieť v tom, že súd sa musel oboznámiť s množstvom odborných technických listín týkajúcich sa rozsahu a charakteru opráv a zároveň bolo potrebné k týmto otázkam vypočítať svedkov. Týchto svedkov bolo potrebné vypočítať ku skutočnostiam súvisiacim s výkonom ich služobného pomeru v Hasičskom a záchrannom zbore, preto súd musel požiadať ministerstvo vnútra o ich zbavenie povinnosti mlčanlivosti. Sťažovateľ sa domáha zaplatenia ceny za dielo, ktoré vykonal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Konanie je pre sťažovateľa významné. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by zásadne prispeli k dĺžke konania.

8. V čase podania ústavnej sťažnosti namietané konanie trvalo 3 roky a 9 mesiacov, pričom súd o žalobe rozhodol rozsudkom po troch rokoch a dvoch mesiacoch od podania žaloby. Po podaní žaloby v apríli 2021 nebol postup okresného súdu optimálny, keď o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol až 28. septembra 2021 a o sťažnosti proti tomuto uzneseniu až o vyše štyri mesiace 14. februára 2022 a prvé pojednávanie nariadil na 10. október 2022. Nemožno však dospieť k záveru, že by bol súd v tomto období úplne nečinný, keď vykonával administratívne úkony súvisiace s doručovaním žaloby a vyjadrení procesných strán. Po prvom pojednávaní 10. októbra 2022 súd postupoval prakticky plynule, pravidelne nariaďoval v primeraných časových odstupoch meritórne pojednávania, na ktorých vykonával dokazovanie, rozhodoval o návrhoch strán na vypočítanie svedkov a predvolával svedkov. Mestskému súdu možno vytknúť, že zmenil termín pojednávania zo 6. decembra 2023 na 12. február 2024, avšak odklad pojednávania o dva mesiace zásadne neovplyvnil priebeh konania. K námietke sťažovateľa, že sa

vec stále nachádza na súde prvého stupňa, treba uviesť, že k tomu prispel aj sťažovateľ, keď až po doručení výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie požiadal 14. októbra 2024 o oslobodenie od jeho platenia. Na to sťažovateľ nepochybne má právo, no v takomto prípade musí počítať aj s dobou potrebnou na rozhodnutie o tejto žiadosti, a keďže proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, aj s dobou nevyhnutnou na rozhodnutie o tejto sťažnosti. Postup mestského súdu v niektorých fázach konania nebol dostatočne efektívny, avšak išlo o krátke obdobia, ktoré výrazne neovplyvnili priebeh konania.

9. V postupe mestského súdu neboli zistené také zásadné nedostatky, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Stav právnej neistoty sťažovateľa v namietanom konaní, v ktorom súd vydal meritórny rozsudok po troch rokoch a dvoch mesiacoch od podania žaloby, nedosiahol takú intenzitu, ktorá by viedla k záveru o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Je preto bez významu skúmať aplikovateľnosť obsahovo zhodného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Vo vzťahu k článkom charty sťažovateľ nedôvodí spojitost'ou s porušením konkrétnych práv a slobôd zaručených právom Európskej únie (čím je vymedzená pôsobnosť tohto ustanovenia). Táto okolnosť rovnako posúva jeho námietku do kvalifikačného priestoru zjavnej neopodstatnenosti.

11. Ústavná sťažnosť je preto v celom rozsahu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. To však sťažovateľovi nebráni, aby sa v prípade pretrvávajúcej nečinnosti mestského súdu obrátil na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu